

Voortgangsrapport Versterking Prestaties Strafrechtsketen december 2015

Hieronder wordt ingegaan op de ontwikkelingen ten aanzien van de zes pijlers van VPS:

1. ongewenste uitstroom minimaliseren/kwaliteit vergroten;
2. van het aangifteproces een hoogwaardig dienstverleningsproces maken;
3. de in-, door- en uitstroom van zaken in de keten inzichtelijk en transparant maken;
4. digitale informatie-uitwisseling wordt de norm in de keten;
5. doorlooptijden aanzienlijk verkorten;
6. modernisering en herijking Wetboek van Strafvordering en relevante wetgeving.

Aan de hand van de in de brief van 5 juli 2013¹ per pijler gestelde doelstellingen wordt de stand van zaken beschreven. Verder worden de sinds de vorige voortgangsrapportage VPS bereikte resultaten benoemd.

Zoals is toegezegd tijdens het debat over de taakstellingen bij het Openbaar Ministerie op 11 september 2013 worden de prestaties van het OM gemonitord. Deze prestaties worden in paragraaf 7 toegelicht.

De Minister heeft de Tweede Kamer op 23 november 2015² geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van de herijking bij de nationale politie. Daarin wordt het proces naar een bijgesteld IV-portfolio van de politie in het voorjaar van 2016, die ook een aantal projecten van het programma VPS omvat, beschreven.

1 Ongewenste uitstroom minimaliseren/kwaliteit vergroten

Doelstellingen:

- I. Medio 2014 zijn er tussen politie en OM afspraken gemaakt waardoor duidelijkheid bestaat over de criteria op basis waarvan de politie zaken kan 'uitscreenen' of vroegtijdig mag beëindigen. Tevens is er duidelijkheid over de wijze waarop de nakoming van deze afspraken door beide organisaties is geborgd;
- II. In 2016 vindt de overdracht van zaken plaats conform vooraf gemaakte afspraken en criteria tussen de ketenpartners;
- III. In 2016 is bij minimaal 92% van de principale vrijheidsstraffen de tenuitvoerlegging gaande of afgerond na 24 maanden.

Toelichting

I

In de vorige rapportages is reeds gemeld dat deze doelstelling met de vaststelling van de Aanwijzing

¹ Kamerstuk 29279, nummer 165, vergaderjaar 2012-2013

² Kamerstuk 29628, nummer 591, vergaderjaar 2015-2016

voor de opsporing, inclusief het nieuwe sepotbeleid, en de landelijke uitrol van het 'zicht-op-zaken-systeem' BOSZ is gerealiseerd.

Inmiddels zijn ook nieuwe werkprocessen en werkinstructies ten behoeve van het Aangifteproces ontwikkeld en beschikbaar gesteld aan de medewerkers van de politie. Daarin zitten alle basiseisen. Gaandeweg worden meer specifieke eisen en instructies hierin meegenomen.

II

Kwaliteit opsporing en vervolging

Zoals in de afgelopen rapportage is gemeld werken politie en OM in een gezamenlijk programma aan de verbetering van het proces van opsporing en vervolging. Hierbij gaat het in eerste instantie over de kwaliteit van de processen –verbaal die opgemaakt worden in zaken van veelvoorkomende criminaliteit (VVC) en de lichtere high impact crime (HIC) zaken.

In de aanpak ligt in eerste instantie de nadruk op het terugdringen van rework, de correctie van werk dat extra of over moet. Ook zijn dossiers niet altijd volledig. Binnen de scope van het programma valt verder het tijdig aanleveren van strafzaken aan het OM en (daaropvolgend) het door het OM tijdig afhandelen van strafzaken, alsmede monitoring- van en sturing op het opsporingsproces.

Er zijn inmiddels per eenheid en Parket Bureaus Ketensamenwerking ingericht en er worden duo's van OM en politiemedewerkers ingezet. Binnen deze structuur zijn diverse methoden ontwikkeld of in ontwikkeling om het proces van opsporing en vervolging te verbeteren. Zo simuleren in de eenheid (of Parket) Noord-Holland politiemedewerkers en OM-medewerkers gezamenlijk rechtszaken. Hierbij worden politiemedewerkers meegenomen in de fase van vervolging en wordt voor hen beter inzichtelijk welke informatie in de processen-verbaal vooral van belang is.

In Midden-Nederland organiseren politie en OM bijeenkomsten met als doel het creëren van bewustwording en het ontwikkelen van vakkennis. Ook is er door de eenheid (of Parket) een schriftelijke instructie voor de inzet van bijzondere opsporingsbevoegdheden ontwikkeld.

De inzet voor eenheden/parketten is om begin 2016 doelstellingen te formuleren op het gebied van het terugbrengen van rework, het afdoen van VVC-zaken binnen 7 dagen door het OM en het aanbrenge van de zaken bij de rechtspraak. In de volgende rapportage wordt hier nader op in gegaan.

Het kwaliteitsprogramma sluit aan bij andere maatregelen die de opsporing verbeteren, zoals het vernieuwde onderwijstraject voor hulpofficieren van justitie en medewerkers intake en service.

Een belangrijke nieuwe ontwikkeling is het *verbeterplan voor de opsporing* dat voortkomt uit de Herijkingsnota Vorming Nationale Politie. De nota "Contouren voor een effectieve, toekomstbestendige opsporing" is daartoe een eerste aanzet. Deze is op 23 november 2015 naar de Tweede Kamer gestuurd en zal gevolgd worden door een meer uitgewerkt plan in mei 2016. In deze contourennota worden de hoofdlijnen geschetst van te nemen maatregelen waarbij ook de verbetering van de kwaliteit van VVC-zaken expliciet is genoemd. Beide trajecten zullen in samenhang worden gerealiseerd.

Ter zitting brengen van zaken

Taskforce OM-ZM

Het programma Taskforce OM-ZM heeft als doel voor de rechtzoekende burger te komen tot een kwalitatief goed, sneller, effectiever en transparanter functionerend rechtssysteem. Centraal staat daarbij de verbetering van de logistieke samenwerking tussen het Openbaar Ministerie en de Rechtspraak.

De verbeterde logistieke samenwerking tussen deze ketenpartners krijgt gestalte in de Verkeerstoren++ (VT++). Het programma levert daartoe ontwerpen op voor de zaakstromen en inrichting van de Verkeerstoren++ en ontwikkelt bijbehorende eenduidige managementinformatie. Daarnaast worden op landelijk niveau activiteiten geïnitieerd om de benodigde samenwerkingscultuur tot stand te brengen. De implementatie van het programma Taskforce OM-ZM is de verantwoordelijkheid van de arrondissementen en ressorten, waarbij vanuit het programma ondersteuning wordt geboden. In aansluiting op het ontwerp VT++ voor de zaakstroom MK³-gedetineerden zijn landelijke ontwerpen opgeleverd en vastgesteld voor de zaakstroom MK-niet gedetineerden en voor de “algemene taken” (voorraadbeheer, roosteren en monitoren zittingsconvenant) van de Verkeerstoren++. Het ontwerp voor de zaakstroom PR⁴ is vrijwel gereed om binnen het OM en de ZM ter consultatie/besluitvorming en daarna implementatie te worden aangeboden. Het ontwerp voor de Verkeerstoren++ Hoger beroep is nagenoeg af. Naast deze ontwerpen is een aantal nieuwe managementrapportages rondom de Verkeerstoren++ in een gevorderd stadium, die het mogelijk maken om te sturen en te monitoren. Landelijk is een keuze gemaakt voor een gemeenschappelijke rooster-/planningstool voor OM en ZM, waarmee zal worden voorzien in een al langer bestaande behoefte in het land. Het overgrote deel van de arrondissementen beschikt inmiddels over een Verkeerstoren++ . Op basis van reeds opgedane praktijkervaringen en opgehaalde best practices uit het land wordt het concept Verkeerstoren++ verder ontwikkeld en geïmplementeerd in de arrondissementen.

Gecoördineerde tenuitvoerlegging

Zoals vermeld in de vorige rapportage is het Administratie- en Informatie Centrum voor de Executieketen (AICE) ingericht. Het AICE draagt er (mede) zorg voor dat strafrechtelijke beslissingen sneller, beter en persoonsgericht worden uitgevoerd, onder andere door een betere afstemming van verschillende uit te voeren straffen en maatregelen. Sinds de start van het AICE in 2014 verloopt de uitvoering van een aantal soorten sancties volgens het nieuwe werkproces. De overige sanctiestromen zullen de komende jaren, om de veranderopgave voor de keten beheerst te laten verlopen, gefaseerd volgens het nieuwe proces worden ingericht. Het inrichten van de sanctiestromen verloopt langs vier lijnen, waarbij naast (lagere) wet- en regelgeving en ketenwerkprocessen aandacht is voor keteninformatievoorziening ter ondersteuning van het werkproces en cultuur en communicatie.

Ook is in de vorige rapportage vermeld dat de huidige informatiesystemen van de politie voor de executie (Papos en OPS) worden vervangen door Executie en Signalering (E&S). E&S sluit aan op de

³ Meervoudige Kamer

⁴ Politierechter

door het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) te realiseren Centrale Voorziening Executieopdrachten (CVE). Doel van de CVE is het realiseren en implementeren van de processen en ICT-voorzieningen, in lijn met het ketendesign uitvoeringsketen strafrechtelijke beslissingen om persoonsgericht en eenduidig executieopdrachten te verstrekken. De systemen worden in 2016 verder ontwikkeld en in de tweede helft van 2016 in gebruik genomen.

In het kader van het project Direct betalen worden er in het eerste kwartaal van 2016 betaalautomaten (voorheen ook wel flappenhappers genoemd) geplaatst op tenminste 150 politiebureaus en op 15 locaties van de Koninklijke Marechaussee, waarmee ter plekke geldboetes contant of met pin kunnen worden afgehandeld. Agenten en marechaussee kunnen daarmee directe betaling van boetes ondersteunen en gelden van geïnde boetes direct afstorten. Via het apparaat worden de bedragen vervolgens automatisch op de rekening van het CJIB bijgeschreven.

III

Het percentage opgelegde principale vrijheidsstraffen, waarvoor de tenuitvoerlegging binnen 24 maanden start dan wel is afgerond, schommelt rond de 90%. In de laatste rapportage, die gebaseerd is op cijfers tot en met juni 2015, gaat het om 89%. De verwachting is dat naarmate de implementatie van het wetsvoorstel herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen vordert, dit percentage de doelstelling van 92% gaat naderen. Gefaseerd worden steeds meer strafrechtelijke beslissingen via het AICE gerouteerd, waarmee het AICE ook steeds beter in staat is invulling te geven aan de beoogde coördinerende rol. Relevant daarbij is ook de informatie-uitwisseling tussen het AICE en de politie die sterk wordt verbeterd met de bouw van het systeem Executie en Signalering. Daarmee heeft de politie altijd landelijk zicht op alle executieopdrachten en kan de politie deze niet alleen zaaksgericht, maar ook persoonsgericht uitvoeren. Dit zijn ontwikkelingen die bijdragen aan snelle en zekere tenuitvoerlegging van strafrechtelijke beslissingen. Ook de recent ingevoerd nieuwe zelfmeldprocedure draagt hier aan bij. In de brief van 13 augustus 2015⁵ is aangegeven zorgt deze nieuwe werkwijze ervoor dat meer veroordeelden gehoor geven aan de oproep zich te melden en de tijd die zit tussen oproep en melding is teruggebracht van 60 tot 30 dagen.

Van het aangifteproces een hoogwaardig dienstverleningsproces maken

Doelstelling:

In 2014 ontvangen alle aangevers van high impact crimes binnen maximaal twee weken na hun aangifte een persoonlijke terugkoppeling.

Toelichting

Met de start van de nationale politie is de implementatie van de zogenaamde multichannelaanpak gestart. Basis van de multichannelaanpak is de 24/7 telefonische bereikbaarheid van de politie. De aangever krijgt hierbij een passend advies over de wijze waarop hij het beste aangifte kan doen. De wijze waarop het slachtoffer wordt geïnformeerd over de voortgang van zijn zaak, is afhankelijk van de behoefte van het slachtoffer, de ernst van het delict en de vervolgacties die na de aangifte worden ondernomen.

⁵ Kamerstukken II, vergaderjaar 2014-2015, 29279, nr. 271.

Aangevers van high impact crimes worden standaard binnen 14 dagen persoonlijk of telefonisch geïnformeerd over het verloop van de aangifte. Indien dit contact niet binnen 14 dagen tot stand komt - bijvoorbeeld omdat de aangever op vakantie is - wordt de aangever schriftelijk geïnformeerd. Ook komt het regelmatig voor dat er in de tussentijd 1-op-1 contact met de recherche is. Daarnaast worden aangevers in principe door de politie per brief geïnformeerd over de afronding van hun zaak in de politiefase.

De politie doet regelmatig onderzoek naar de tevredenheid van de burger over haar informatievoorziening. Het blijkt dat aangevers tevreden zijn over de informatie die zij binnen de 14 dagen termijn ontvangen. In het kader van het programma dienstverlening wordt verder nagedacht over de wijze waarop de politie nog beter aan de verwachtingen van de aangevers tegemoet kan komen. Om beter inzicht te krijgen is er een politiemonitor Dienstverlening in voorbereiding, gericht op melders en aangevers.

3 De in-, door- en uitstroom van zaken in de keten inzichtelijk en transparant maken

Doelstelling:

In 2016 is de in- uit-, retour- en doorstroom van zaken volledig te verantwoorden en te verklaren.

Toelichting

In de vorige voortgangsrapportage zijn de uitkomsten van onderzoek van het WODC en onderzoeksbureau Significant naar de uitstroom van strafzaken toegelicht. Uit het onderzoek van het WODC bleek dat 93,7% van de strafzaken na twee jaar – gerekend vanaf het moment van instroom in de keten (instroom bij OM) - is uitgestroomd of in behandeling is in de executiefase. De verwachting is dat de diverse (VPS-)verbeterprogramma's in de nabije toekomst zullen leiden tot een verbetering van dit percentage. Om vast te stellen of deze verbetering zich voordoet zal het WODC worden gevraagd om de zaken die in 2016 de keten instromen twee jaar lang te volgen.

Daarnaast zijn de uitkomsten van de Strafrechtketenmonitor over 2014 in de vorige voortgangsrapportage toegelicht. In de monitor zijn de doorlooptijden van standaardzaken opgenomen en worden de doorlooptijden van zaken die aan de rechter worden voorgelegd opgenomen (zie paragraaf 5). Daarnaast is het algemene ophelderingspercentage in de monitor opgenomen. Om een beter en completer beeld te krijgen van de ontwikkeling van de prestaties van de strafrechtketen worden aanvullende – op kwaliteit gerichte - indicatoren ontwikkeld. Daarnaast wordt onderzocht of het mogelijk is om de waardering van de burger over het functioneren van de strafrechtketen periodiek te meten. Met de uitkomst hiervan kunnen de ketenorganisaties de kwaliteit van de ketenproducten – en processen verbeteren.

In de eerstvolgende VPS-voortgangsrapportage van medio 2016 zal de uitkomst van de Strafrechtketenmonitor over 2015 worden toegelicht en de uitkomst van de reeds ontwikkelde prestatie-indicatoren of stand van zaken van de ontwikkeling van prestatie-indicatoren. Daarnaast wordt toegelicht of en, zo ja, hoe de waardering van de burger van de strafrechtketen wordt gemeten.

4 Digitale informatieuitwisseling wordt de norm in de keten

Doelstelling:

De norm is dat in 2016 processtukken in de strafrechtketen digitaal beschikbaar worden gesteld.

Toelichting

Algemeen

De keten digitaliseert nu en de komende jaren in afgebakende stappen, gericht op het leren werken met digitale documenten en de digitale uitwisseling van die documenten in de keten en van de keten met de burger en de advocatuur. Dat gebeurt door gebruik te maken van bestaande systemen, zoals GPS (Geïntegreerd Processysteem Strafrechtketen), die op aangeven van de professionals worden aangepast en met bewezen technologie aangevuld.

De proeftuin Noord Nederland heeft positieve resultaten opgeleverd. Op basis daarvan wordt verwacht dat medio 2016 de implementatie van het uitwisselen van gedigitaliseerde processtukken in eenvoudige zaken start. Papieren originelen worden vervangen door digitale originelen, die vervolgens ook digitaal worden gearhiveerd. De laatste aanpassingen en beproevingen voor het uitwisselen van gedigitaliseerde stukken zijn gaande.

De aanzienlijk complexere beproeving van maatwerkzaken in de proeftuin Rotterdam heeft inzichten opgeleverd voor aanpassingen in de systemen van het OM en de rechtspraak. Die aanpassingen worden nu gerealiseerd, waarna in 2016 de werkprocessen verder worden uitgewerkt. Daarna zal het resultaat opnieuw beproefd worden voordat landelijk wordt uitgerold. De ervaringen met de digitalisering van eenvoudige zaken worden daarin verwerkt.

Het digitaal werken in hoger beroep wordt op dit moment in proeftuin Den Haag voorbereid en volgend jaar beproefd.

Om stukken direct vanaf de start in de keten digitaal te kunnen uitwisselen, is het noodzakelijk dat digitale ondertekening van processtukken mogelijk wordt. Dit is ontwikkeld en wordt beproefd. De grondslag daarvoor is het Wetsvoorstel digitale processtukken in strafzaken dat aan uw Kamer is aangeboden⁶. Een bijbehorende Algemene Maatregel van Bestuur gaat begin volgend jaar in consultatie.

Mobiel Effectief Op Straat

De huidige praktijkproef wordt verlengd tot het einde van het jaar, waarin het aantal smartphones langzamerhand wordt uitgebreid. De politie zal op basis van de bevindingen van de praktijkproef beslissen over de verdere uitrol. De MEOS-smartphone zal worden uitgerold naar alle basisteams. Het MEOS-project zal, naast de (in eerdere rapportages toegelichte) bestaande applicaties, nog drie applicaties realiseren en beproeven, namelijk aangifte van woninginbraak op locatie, aanhoudingskaart en ongevallenregistratie. Een belangrijk onderdeel van het project en de praktijkproef is het optimaal inrichten van de informatiebeveiliging, mede om de bescherming van persoonsgegevens te waarborgen.

⁶ Kamerstuknummer 34090, nummer 2, vergaderjaar 2014-2015

Digitalisering executieketen

Zoals in vorige rapportage is vermeld wordt de basisvoorziening voor het Informatieportaal Justitiabelen (Injus), waarmee informatie over personen in de strafrechtketen op een efficiënte wijze ontsloten kan worden, gefaseerd doorontwikkeld. Injus is een portaal voor zowel organisaties binnen de strafrechtketen, voor partijen die slachtoffers of nabestaanden informeren en voor instanties die vanuit hun publieke functie informatie over personen in de strafrechtketen nodig hebben. De uitbreiding van het portaal met informatie over jeugdigen en tbs-gestelden wordt eind 2015 technisch opgeleverd en in 2016 in gebruik genomen.

Op basis van het nieuwe ontwerp voor de keten is de digitale informatie-uitwisseling tussen het OM en het CJIB (AICE) geherstructureerd en gemoderniseerd, opdat de informatie-uitwisseling over vonnissen en arresten efficiënter en effectiever plaatsvindt. De uitwisseling tussen het OM en het AICE wordt in 2016 verder uitgebreid met andere informatiestromen, waaronder informatie over personen in preventieve hechtenis

5 Doorlooptijden aanzienlijk verkorten

Doelstelling:

In 2015 wordt twee derde van de standaardzaken binnen een maand afgehandeld.

Resultaten sinds vorige rapportage:

- Er vindt onderzoek plaats naar de haalbaarheid van een doelstelling voor de hoeveelheid zaken (in procenten) die binnen zes maanden na instroom in de keten met een eerste inhoudelijke beslissing door de rechter worden afgedaan.

Toelichting

In de vorige rapportage werd vermeld dat er onderzoek zou worden verricht naar de haalbaarheid van een ketendoelstelling voor de doorlooptijd van zaken die aan de rechter worden voorgelegd. Inmiddels voert onder verantwoordelijkheid van het WODC onderzoeksbureau Pro Facto een onderzoek uit naar de effecten van de(VPS-)verbeterprogramma's en enkele wetstrajecten op de doorlooptijden. Op basis van de uitkomst van dit onderzoek en een kwantitatieve analyse van het WODC van de huidige doorlooptijden zal de doelstelling worden geformuleerd. De verwachting is dat in de volgende voortgangsrapportage de doelstelling bekend kan worden gemaakt.

Voortdurende procesverbetering

Net als in de vorige rapportage worden hieronder resultaten besproken van succesvolle activiteiten en projecten, waarbij met behulp van de verbetermethodiek Lean Six Sigma werkprocessen zijn verbeterd die bijdragen aan verbetering van de strafrechtketen.

In de regio's Amsterdam en Noord Holland is een project uitgevoerd op het terrein van de slachtofferhulp. Slachtofferhulp Nederland heeft in samenwerking met de politie en het OM het proces voor de wijze waarop slachtoffers worden benaderd geheel opnieuw ingericht. In het nieuwe proces worden slachtoffers actief benaderd voor juridische ondersteuning door medewerkers van

Slachtofferhulp Nederland. Door deze vroegtijdige benadering worden er aanzienlijk minder fouten gemaakt bij het opstellen en indienen van voegingsformulieren. Binnen het OM levert dit aanzienlijk minder herstelwerk op. De doorlooptijden zijn daardoor bekort en de slachtoffers meer tevreden. De nieuwe werkwijze levert zoveel positieve resultaten op dat deze ook in andere regio's zal worden ingevoerd.

Naast de uitvoering van een groot aantal projecten wordt er gewerkt aan het borgen van verbetermethodieken in het dagelijkse operationele werk van de keten. In diverse regio's worden medewerkers van operationele teams getraind op het gebied van Lean en continu verbeteren. Doel van deze trainingen is bewustwording creëren en handvatten aanreiken om op dagelijkse basis bezig te zijn met het optimaliseren van processen en de verbeteren van de dienstverlening van de strafrechtketen.

Een groot aantal maatregelen gekoppeld aan andere doelstellingen, dragen ook bij aan de verkorting van doorlooptijden.

6 Modernisering Wetboek van Strafvordering en relevante wetgeving

Doelstelling:

Het Wetgevingsprogramma versterking prestaties strafrechtsketen, waaronder de herziening van het Wetboek van Strafvordering, is begin 2018 gerond.

Resultaten sinds de vorige rapportage:

- De wet uitbreiding gronden voorlopige hechtenis is in werking getreden.
- De wet digitale handhaving veelvoorkomende overtredingen is eveneens in werking getreden.
- Het wetsvoorstel dadelijke tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen is naar aanleiding van de adviezen ingrijpend aangepast en wederom in formele consultatie gezonden.
- Het wetsvoorstel herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen (algehele herziening van Boek 5 van het Wetboek van Strafvordering) is in behandeling bij de Tweede Kamer.
- Het concept- Besluit herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen is in de fase van informele consultatie.
- Het wetsvoorstel digitale processtukken is eveneens gereed voor plenaire behandeling door de Tweede Kamer.
- Het concept-Besluit digitale processtukken is in de fase van informele consultatie.
- Het wetsvoorstel Wet herziening regeling internationale rechtshulp in strafzaken is voor advies aanhangig bij de Afdeling Advisering van de Raad van State.
- De Contourennota Modernisering van het Wetboek van Strafvordering is 30 september 2015 ingediend bij de Eerste en de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

- 15 Oktober 2015 heeft het tweede Congres Modernisering van het Wetboek van Strafvordering plaatsgevonden.

Toelichting

Een van de belangrijkste maatregelen die een positieve bijdrage levert aan de versterking van de prestaties van de strafrechterketen is de modernisering van het Wetboek van Strafvordering en de andere wetgeving uit het wetgevingsprogramma VPS. De inzet is de kwaliteit van de prestaties in de keten te verbeteren, om de regels en lasten te verminderen en een bijdrage te leveren aan de versnelling van de doorlooptijden, het verminderen van uitval, de vereenvoudiging en stroomlijning van procedures en het digitaliseren van de strafrechtelijke keten.

Overigens is naar aanleiding van de Voorlichting van de Afdeling Advisering van de Raad van State de planning van de tweede tot en met vierde tranche wetsvoorstellen uit het wetgevingsprogramma aangepast. Dit betekent dat de laatste wetsvoorstellen begin 2018 bij de Tweede Kamer worden ingediend. Dit is iets later dan de eerdere planning, die uitging van eind 2017.

15 Oktober 2015 heeft het tweede Congres Modernisering Wetboek van Strafvordering plaatsgevonden. Het congres heeft veel input geleverd voor de wetgeving. Tevens is aandacht besteed aan de verwachte uitvoeringsconsequenties van de modernisering voor de organisaties in en om de strafrechterketen.

Hieronder wordt de stand van zaken van de wetgevingstrajecten weergegeven.

Het Wet uitbreiding gronden voorlopige hechtenis is in werking getreden. De mogelijkheid een verdachte in voorlopige hechtenis te nemen tot aan de zitting, mits die zitting binnen 17 dagen wordt gehouden, kan zowel een positieve bijdrage leveren aan een snelle rechterlijke beslissing, als aan een snellere tenuitvoerlegging van die rechterlijke beslissing. Het gaat dan om de groep ergerlijke misdrijfplegers in de openbare ruimte of tegen personen in de uitoefening van een publieke taak.

Het wetsvoorstel digitale handhaving veelvoorkomende overtredingen is inmiddels ook in werking getreden. De regeling beoogt de administratieve lasten voor de politie te verminderen.

De in werking getreden wet tot wijziging van de Paspoortwet is zal ook een bijdrage leveren aan het verminderen van de uitval in de keten: op verzoek van het Openbaar Ministerie kan het paspoort van degene die zich onttrekt aan de tenuitvoerlegging van een vrijheidsbenemende sanctie of geldboete worden geweigerd of vervallen verklaard. Onttrekking aan de tenuitvoerlegging door naar het buitenland af te reizen wordt hiermee bemoeilijkt.

Het wetsvoorstel dadelijke tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen, dat in consultatie is geweest, draagt bij aan het verminderen van de uitval in de keten. De over het wetsvoorstel ontvangen adviezen hebben aanleiding gegeven om het conceptwetsvoorstel aan te passen. Het aangepaste wetsvoorstel is wederom voor consultatie aan de adviserende instanties voorgelegd.

Dit jaar is de wetgeving die nodig is voor de modernisering van het Wetboek van Strafvordering verder in kaart gebracht en uitgewerkt. Bij de modernisering staat voorop dat de uitgangspunten en beginselen van de Nederlandse strafvordering behouden blijven. Er komt dus geen ingrijpende stelselwijziging, wel een modernisering. Het gemoderniseerde wetboek moet bijdragen aan een doelmatige en effectieve bestrijding van de criminaliteit, met toepassing van procedures die behoorlijk en eerlijk zijn. Er moet een voor professionals en burgers toegankelijk en in de praktijk werkbaar wetboek komen, dat toekomstbestendig is. En het wetboek dient uiteraard te voldoen aan rechtstatelijke beginselen en tot een kwaliteitsverbetering leiden voor diegenen die in de strafrechtspleging werken.

In samenspraak met deskundigen uit de rechtspraak, de politie en andere opsporingsdiensten, het openbaar ministerie, de rechtspraak, de advocatuur en de wetenschap wordt de modernisering van het wetboek aangepakt. De discussiestukken, de resultaten van de pre-consultaties over deze discussiestukken en de resultaten van het congres leverden de input voor de Contourennota modernisering van het Wetboek van Strafvordering (hierna: contourennota) en de wetsvoorstellen. De contourennota is voor consultatie voorgelegd aan de meest betrokken organisaties. Over de contourennota is een voorlichting gevraagd aan de afdeling Advisering van de Raad van State. De contourennota is 30 september aan beide Kamers der Staten-Generaal gezonden.

Voor een drietal wetsvoorstellen die onderdeel uitmaken van de modernisering van het Wetboek van Strafvordering geldt dat zij nu al in procedure zijn gebracht omdat het afgebakende onderwerpen betreffen die in het huidige wetboek kunnen worden verwerkt. Het gaat om het wetsvoorstel herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen, het wetsvoorstel digitale processtukken en het wetsvoorstel herziening regeling internationale rechtshulp in strafzaken. De twee eerstgenoemde wetsvoorstellen zijn gereed voor plenaire behandelingen. De concept-Besluiten ter uitvoering van deze wetsvoorstellen bevinden zich in de fase van informele consultatie. Het conceptwetsvoorstel Herziening regeling internationale rechtshulp in strafzaken ligt inmiddels voor advies bij de Afdeling Advisering van de Raad van State.

Het wetsvoorstel herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen, bevat een algehele herziening van Boek 5 van het Wetboek van Strafvordering. Het is het eerste wetsvoorstel in de reeks tot modernisering van het Wetboek van Strafvordering. Het wetsvoorstel beoogt onder meer de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke (vervolgbeslissingen) verder te stroomlijnen en uitval te voorkomen. Het wetsvoorstel bevat tevens een herziening en modernisering van de betekenisvoorschriften, waarmee wordt beoogd sneller een voor tenuitvoerlegging vatbare beslissing te verkrijgen. Onder meer wordt digitale betekening mogelijk gemaakt.

Het wetsvoorstel digitale processtukken draagt bij aan de digitale informatie-uitwisseling in de strafrechtketen en faciliteert het digitaal procederen. Inmiddels is in werking getreden het besluit tot wijziging van het Elektronisch proces-verbaal dat het scannen van en de substitutie processen-verbaal vereenvoudigt, en het mogelijk maakt dat het digitale proces-verbaal aan het openbaar ministerie ter beschikking kan worden gesteld.

Het wetsvoorstel Herziening regeling internationale rechtshulp in strafzaken geeft een nieuwe opzet van de bestaande regelgeving op het terrein van de internationale samenwerking.

In voorbereiding zijn thans de wetsvoorstellen uit de tweede tranche: het wetsvoorstel Boek 1 (Algemene bepalingen en institutioneel kader) en het wetsvoorstel Boek 2 (Voorbereidend onderzoek). Over de verschillende onderwerpen uit deze wetsvoorstellen wordt uitgebreid met de verschillende partners in de strafrechtspleging en de wetenschap intensief van gedachten gewisseld. Naar verwachting zullen deze wetsvoorstellen mei volgend jaar in formele consultatie gaan.

Parallel aan de inhoudelijke bespreking van de voorstellen vindt met de betrokken organisaties uitvoerig overleg plaats over de te verwachten uitvoeringsconsequenties, zowel in termen van structurele effecten alsook incidentele gevolgen c.q. inspanningen die te zijner tijd ter implementatie van de wetsvoorstellen gepleegd zullen moeten worden. Deze aspecten zullen ook in 2016 onverminderd aandacht blijven krijgen.

7 Prestaties OM

Zoals is toegezegd tijdens het debat over de taakstellingen bij het Openbaar Ministerie op 11 september 2013 aan de Kamer worden de prestaties van het Openbaar Ministerie als monitor in de VPS-voortgangsrapportages opgenomen.

In de voortgangsrapportages VPS wordt de ontwikkeling van de prestaties en de werkhoeveelheden van het Openbaar Ministerie weergegeven. Zoals ik u in de vorige voortgangsrapportage heb gemeld, heeft het OM in 2014 de maatschappelijke doelstelling zoals geformuleerd in de VenJ-begroting behaald.

Het OM heeft maatregelen getroffen om de opgelopen hoeveelheid werk terug te dringen. In 2014 werd het zogeheten Virtueel Parket (VP) gevormd, een team dat specifiek belast is met het wegwerken van werkhoeveelheden. Hiervoor zijn 40 fte beginnende juristen zijn aangetrokken. Bij het monitoren van de werkhoeveelheden wordt onderscheid gemaakt tussen te beoordelen zaken, onderhanden zaken en zittingsgerede zaken. In het eerste geval gaat het om zaken waarbij nog besloten moeten worden of er sprake zal zijn van een OM-afdoening of rechterlijke afdoening. Onderhanden zaken zijn al voorzien van de beoordeling 'dagvaard', maar zijn nog in behandeling bij een Officier van Justitie. Zittingsgerede zaken staan op een zitting gepland en zijn klaar om door een rechter behandeld te worden.

Het VP richt zich primair op de voorraad nog te beoordelen zaken, omdat het op zitting brengen van een zaak de verantwoordelijkheid is van de arrondissementsparketten. Inmiddels heeft het VP in de eerste acht maanden van 2015 meer dan 43.000 overtredingszaken en 14.500 misdrijfzaken van een beoordeling voorzien. Bij zowel de misdrijven als de overtredingen is de werkhoeveelheid 'nog te beoordelen zaken' sinds het begin van het jaar tot en met oktober gedaald met bijna 11 respectievelijk ruim 5%. De *totale* werkhoeveelheid (dus de 'nog te beoordelen zaken', 'onderhanden zaken' en 'zittingsgerede zaken' bij elkaar opgeteld) misdrijven is tot en met oktober gedaald van 108.614 zaken aan het begin van het jaar tot 99.846 zaken in oktober, een daling van ongeveer 8%. De totale werkhoeveelheid overtredingszaken vertoonde tot en met april 2015 een stijgende lijn, maar fluctueert vanaf dat moment. Ten opzichte van januari is de totale werkhoeveelheid tot en met oktober met 2 % toegenomen van 117.741 zaken tot 120.362 zaken. Van de extra beoordeelde overtredingszaken in deze periode is gemiddeld 44% gedagvaard. Bij misdrijven is 48% van de zaken gedagvaard.